

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Обезщетение](#) > [Ако Искът Ми Следва Да Се Разглежда В Тази Държава](#) > Lithuania

Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава

Съдържание,
предоставено от
Литва

Литва

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

Можете да получите обезщетение в случаите, при които:

- умишлено е отнет човешки живот;
- е причинено тежко или леко увреждане на здравето на дадено лице;
- е извършено по-леко, тежко или много тежко престъпление срещу свободата, свободата на сексуално самоопределяне или неприкосновеността на дадено лице.

За кой вид увреждане мога да получа обезщетение?

Можете да получите обезщетение, ако сте преживели тежко или леко увреждане на Вашето здраве.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение?

Ако престъпление, свързано с насилие, е довело до загуба на човешки живот, на обезщетение има право всяко лице, на което съдът е присъдил обезщетение за имуществени и/или неимуществени вреди, причинени в резултат на въпросното престъпление.

Когато обезщетението се заплаща авансово, т.е. преди приключване на наказателното производство, правото на обезщетение се предоставя на съпрузите (съпругите), децата, осиновените деца, родителите, осиновителите и лицата на издръжка на починалия.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение в такъв случай?

Не, ако жертва на престъпление, свързано с насилие, е преживяла престъплението, тя е единственото лице, което има право на обезщетение.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

Да, но само в следните два случая:

- ако сте лице, което пребивава законно и обичайно в Република Литва или друга държава — членка на Европейския съюз;
- такава възможност е предвидена в международните договори, по които Република Литва е страна.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм от тук (това е моята държава на пребиваване или гражданство), дори ако престъплението е извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Не, обезщетение може да бъде платено само за престъпления, свързани с насилие, които са извършени в Република Литва.

Трябва ли първо да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Да. За да можете да предявите иск за обезщетение следствието трябва да е започнало.

Необходимо ли е да се изчакат резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам иска за обезщетение?

Не, можете да претендирате за авансови плащания от обезщетението, докато следствието е все още в ход.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

Да. Когато се иска обезщетение в рамките на обичайната процедура, обезщетение за имуществени и/или неимуществени вреди трябва да Ви бъде присъдено със съдебно решение. Когато се иска аванс от обезщетението, сте задължен да представите решение или заповед, потвърждаващи статута Ви на граждански ищец.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Да. В този случай сте длъжни да представите следното:

- копие от документа Ви за самоличност;
- решение или заповед, потвърждаващи статута Ви на граждански ищец;
- документи в подкрепа на размера на имуществените вреди, ако има такива;
- документи, с които се установява наличието на брак, семейна връзка или зависимост, в случай че обезщетението е поискано от роднини на починалия.

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

Молба за обезщетение следва да бъде подадена не по-късно от 10 години от датата на съдебното решение, разпореждащо плащането на обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление, свързано с насилие. Ако дадено лице изпусне крайния срок поради непреодолеми причини, срокът може да бъде удължен.

Няма краен срок за подаването на молби за плащане на авансово обезщетение.

Кои загуби и разходи се обхващат от обезщетението?

Например обезщетението ще обхваща ли:

а) За жертвата на престъплението:

— Материални (различни от морални) щети:

- разходи за медицинско обслужване на понесената телесна повреда (медицинско лечение — амбулаторно и болнично лечение, възстановяване) Да
- допълнителни нужди или разходи, произтичащи от увреждането (т.е. разходите, свързани с медицински грижи и помощ, временно и постоянно лечение, продължителна възстановителна физиотерапия, адаптиране на жилището, специални помощни съоръжения и др.) Да
- постоянно увреждане (напр. инвалидност и други трайни увреждания)
 - загуба на доходи по време на медицинското лечение и след него (включително пропуснатите доходи и загубата на възможността за заработване на доходи или понижена издръжка и др.) Да
 - загуба на възможности Не
 - разходи, произтичащи от правни производства, свързани с инцидента, причинил увреждането, като правни такси, съдебни разноски Да
 - обезщетение за откраднати или повредени лични вещи Не
 - други Друго присъдено от съда обезщетение за причинени имуществени вреди във връзка с извършеното престъпление, свързано с насилие

— Психически (морални) щети:

- болката и страданието на жертвата Да

б) За правоимащи лица или роднини на жертва:

— Материални (различни от морални) щети:

- разходи за погребение Да
- медицински разходи (напр. лечение за член на семейството, амбулаторно и болнично лечение, рехабилитация) Да, но само ако престъпление, свързано с насилие, е довело до загубата на човешки живот
- загуба на поддръжка или на възможност Да, но само ако престъпление, свързано с насилие, е довело до загубата на човешки живот

— Психически щети:

- болката и страданието на роднини или правоимащи лица/обезщетение за преживели лица, ако жертвата е починала, но само ако престъпление, свързано с насилие, е довело до загубата на човешки живот

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

Обикновено обезщетение се изплаща изцяло под формата на еднократно плащане. В изключителни случаи обезщетението може да бъде платено на вноски, но не по-късно от една година от датата на

решението за плащане на обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление, свързано с насилие.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, съдебното ми досие или липсата на сътрудничество по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

Горепосочените обстоятелства са от значение само когато се разглежда въпросът за авансово обезщетение. Обезщетение не се предоставя, ако:

- срещу Вас се провежда наказателно преследване за престъпление, свързано с насилие, или към момента на извършване на въпросното престъпление сте имали съдебно досие във връзка с неизпълнени присъди или присъди, по отношение на които не сте помилван за престъпление, свързано с насилие;
- срещу Вас е издадена съдебна заповед в съответствие със Закона на Република Литва за борба с организираната престъпност (*Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymas*);
- злоупотребявате с правото на авансово обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление, свързано с насилие.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

Това няма да окаже влияние при разглеждането на въпроса за обезщетението.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

Не.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

Обезщетението се предоставя въз основа на присъдената от съда сума, която обаче не може да надвишава определените по-долу максимални суми.

Авансовото обезщетение за причинени вреди се изчислява въз основа на представените от Вас документи в подкрепа на причинените имуществени вреди.

Съществува ли минимален или максимален размер на обезщетението, което се отпуска?

В случай на убийство максималното обезщетение за причинени имуществени вреди не може да надвишава 3800 EUR, а максималното обезщетение за причинени неимуществени вреди не може да надвишава 4560 EUR.

В случай на тежко увреждане на здравето максималното обезщетение за причинени имуществени вреди не може да надвишава 3040 EUR, а максималното обезщетение за причинени неимуществени вреди не може да надвишава 3800 EUR.

В случай на други престъпления, свързани с насилие, максималното обезщетение за причинени имуществени вреди не може да надвишава 2280 EUR, а максималното обезщетение за причинени

неимуществени вреди не може да надвишава 3040 EUR.

Ако обезщетение за причинени вреди в резултат на престъпление, свързано с насилие, се изплаща авансово, максималните суми не могат да надвишават половината от горепосочените суми.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли никакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Да, от Вас се очаква да посочите сумата на претендираното обезщетение, която следва да бъде изчислена въз основа на сумите, посочени в съдебното решение или предявения граждански иск.

Ако получа обезщетение за нанесените вреди от други източници (като например от работодателя ми или частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, платено от институцията/органа?

Да. Сумите, които сте получили като обезщетение за причинени вреди от други източници, ще бъдат приспаднати от обезщетението.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Да, обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъпление, свързано с насилие, може да бъде платено авансово, ако:

- е в ход наказателно производство по отношение на престъпление, свързано с насилие, и съответното лице е признато за граждански ищец;
- е постановено съдебно решение, с което се установява извършването на престъпление, свързано с насилие, но не е бил предявен иск за обезщетение за вреди, причинени в резултат на престъплението, или искът не е бил разгледан;
- е извършено престъпление, свързано с насилие, от лице, спрямо което не може да бъде проведено наказателно преследване поради неговата възраст или международен имунитет или ако лицето, което е извършило престъплението, е починало.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (напр. след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.) след основното решение?

Не, такава възможност не се предвижда.

Какви съпътстващи документи трябва ли да приложа към иска си?

Когато подавате молба за обезщетение в рамките на обичайната процедура към иска си следва да включите следните документи:

- копие от документа Ви за самоличност;
- препис на окончателното съдебно решение, с което се присъжда обезщетение за причинени имуществени и/или неимуществени вреди, причинени в резултат на престъпление, свързано с насилие;
- изготвена от съдебния изпълнител декларация, в която се посочва, че не е възможно да се получи обезщетение за причинени вреди от извършителя, освен в случаите, когато лицето, отговорно за причинените вреди, е починало.

Когато подавате молба за обезщетение, което трябва да бъде изплатено авансово, към иска си следва да включите следните документи:

- копие от документа Ви за самоличност;
- документи в подкрепа на размера на причинените имуществени вреди;
- решение или заповед, потвърждаваща статута ви на граждански ищец, или окончателно съдебно решение, с което се установява, че е извършено престъпление, свързано с насилие, или процесуално решение, с което се потвърждава, че наказателното производство не е разрешено поради възрастта, международния имунитет или смъртта на извършителя;
- документи, с които се установява наличието на брак, семейна връзка или зависимост, ако обезщетението е поискано от близки роднини или лица на издръжка на починалия.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на исковата молба?

Не, искът се приема и се разглежда безплатно.

Кой орган взема решение по исковете за обезщетение (при национални случаи)?

Решенията относно исковете за обезщетение се вземат от Министерството на правосъдието на Република Литва (*Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija*).

Къде мога да изпратя иска (при национални случаи)?

Следва да изпратите иска си до Министерството на правосъдието на Република Литва (Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius, Lithuania; ел. поща rastine@tm.lt).

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или когато се взема решение по иска ми?

Не

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по иск за обезщетение?

Решение ще бъде взето в срок от един месец след подаването на иска и на всички необходими документи до Министерството на правосъдието на Република Литва.

Ако не съм доволен от решението на органа, как мога да го обжалвам?

Решенията, взети от Министерството на правосъдието на Република Литва, могат да бъдат обжалвани пред Комисията за административни спорове на Литва (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) или окръжния административен съд на Вилнюс (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) в срок от един месец от датата, на която е произнесено решението.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя иска?

От Министерството на правосъдието на Република Литва или от звената на Службата за гарантираната от държавата правна помощ (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*) и от уебсайтовете (вж. информацията по-долу).

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

<https://vgtp.t.lrv.lt/en>

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на иска?

Да, дадено лице може да подаде молба за първична правна помощ до изпълнителния орган на общината по неговото декларирано местоживееене или от звената на Службата за гарантираната от държавата правна помощ.

Има ли организации за подкрепа на жертвите, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

Литовското сдружение за подкрепа на жертвите на престъпления (*Lietuvos nusikaltimų aukų rėmimo asociacija*) (Valakupių g. 5, LT-10101 Vilnius, Lithuania);

„Каритас Литва“ (*Lietuvos Caritas*, <https://www.caritas.lt>, Papilio g. 5, LT-44275 Kaunas, Lithuania).

■ Последна актуализация: 07/04/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.